

Kestävä kehitys?

– Maailma vuosituhattavoitteen jälkeen

Maailman valtiot sopivat vuonna 2000 YK:n vuosituhattajulistuksesta, joka tarjosi suuntaviivat maailman köyhyysongelman ratkaisemiseksi. Julistuksen pohjalta määriteltiin kahdeksan konkreettista ja mitattavaa tavoitetta maailman köyhyyden puolittamiseksi vuoteen 2015 mennessä.

Vuosituhattavoitteen takarajan lähestyessä YK, monien maiden hallitukset ja kansainväliset järjestöt suunnittelevat jo vuoden 2015 jälkeistä järjestelmää. YK-tason valmistautumista koordinoi pääsihteeri Ban Ki-Moonin asettama työryhmä, jonka ehdotus työn edistämisestä julkaistaan toukokuussa 2012. Pääsihteeri asettaa lisäksi korkean tason paneelin pohtimaan globaalien kehityshaasteiden ratkaisua.

Kansainvälisen kehityssuunnan uusi suunta määrittää myös Suomen tekemää kehityspolitiikkaa ja kehitysyhteistyötä. Siksi Suomella on nyt vaikuttamisen paikka.

Kesäkuussa 2012 järjestetään YK:n kestävä kehityksen huippukokouksen 20-vuotiskonferenssi, Rio+20. Konferenssissa tullaan keskustelemaan vuosituhattavoitteen jälkeisestä maailmasta. Työ uusien kehitystavoitteiden luomiseksi on alkanut.

SUOMEN TULEE

- ▶ vaikuttaa siihen, että uusien tavoitteiden valmistelu YK:ssa ja kansallisella tasolla on oikeudenmukaista, tasapuolista ja osallistavaa.
- ▶ tukea ympäristö-, ihmisoikeus- ja yritys vastuukysymysten sisällyttämistä uusiin tavoitteisiin.
- ▶ huomioida kestävä kehityksen globaalit haasteet hallituksen strategioiden uudistamisessa. Erityisen tärkeitä ovat ilmasto- ja energiastrategia, kestävä kehityksen strategia sekä hallituksen tulevaisuusselonteko.

Kepan ajankohtaiskatsaukset 8, 2012

ISSN 1797-9412

ISBN 978-952-200-193-1 (PDF)

ISBN 978-952-200-192-4 (NID.)

Tämän raportin kirjoittamiseen ja toimittamiseen ovat osallistuneet:

Matti Ylönen

Tuuli Hakkarainen

Linda Lönnqvist

Henna Hakkarainen

Outi Hakkarainen

Taitto: Olli Silvennoinen

Kuvat: iStock Photo (kansi), Suvi Savolainen (s. 3)

KEPA RY

TÖÖLÖNTORINKATU 2 A

00260 HELSINKI, FINLAND

Tel +358-9-584-233

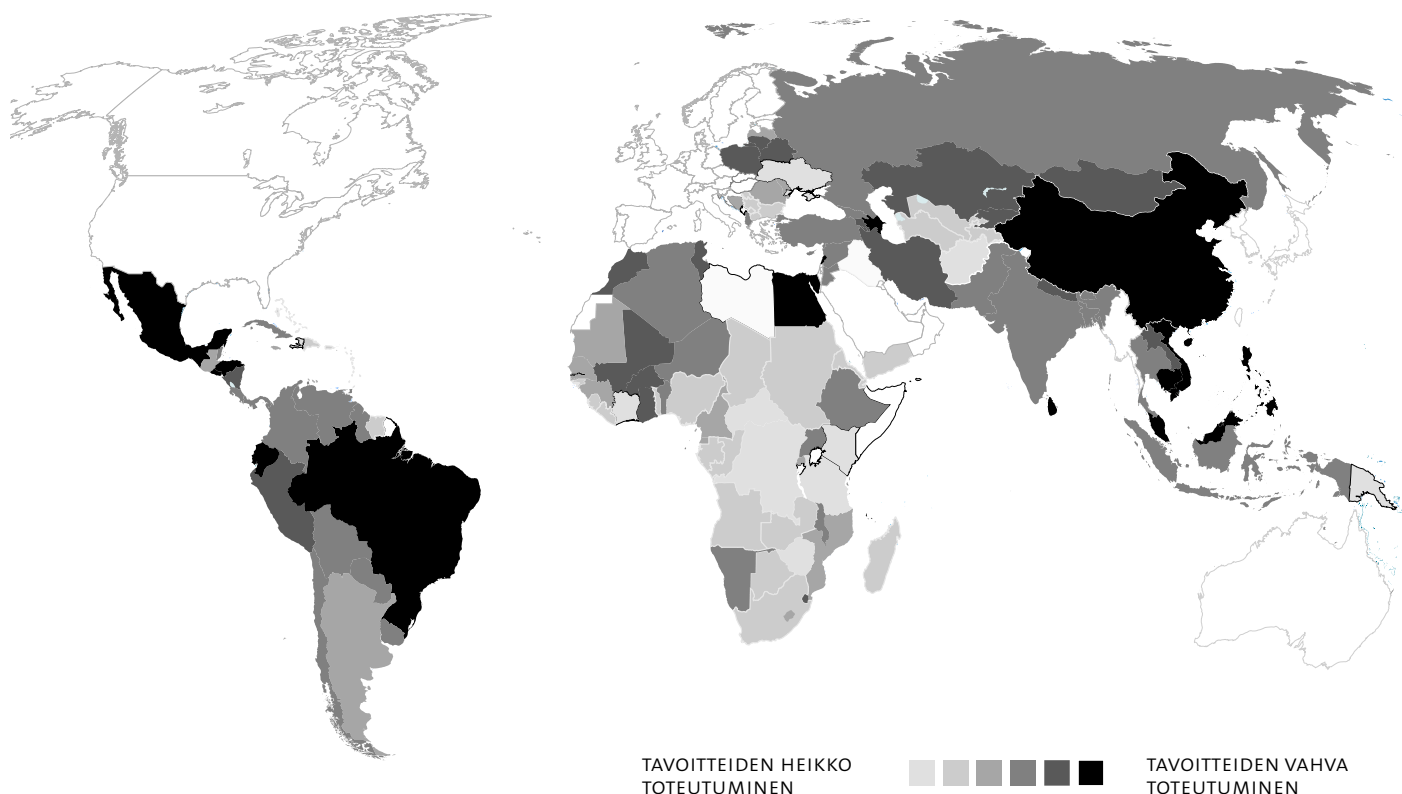
Fax +358-9-584-23-200

kepa@kepa.fi

www.kepa.fi

KEPAN TOIMINTAA TUETAAN ULKOMINISTERIÖN KEHITYSYHTEISTYÖVAROISTA.

YK: VUOSITUHATTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN - MAAKOHTAINEN TILANNE TÄNÄÄN

LÄHDE:
CENTER FOR GLOBAL DEVELOPMENT 2011,
MDG PROGRAM INDEX

Vuosituhattavoitteet nyt

YK:n yleiskokouksen syyskuussa 2000 hyväksymä vuosituhattajulistus sisälsi laajan joukon tavoitteita köyhyyden vähentämiseksi. Vuosituhattavoitteet sisältävät kahdeksan mitattavaa tavoitetta sekä niitä tarkentavia alatavoitteita (ks. lista vuosituhattavoitteista sivulla 13). Samalla rikkaat maat uusivat sitoumuksensa nostaa kehitysapunsa osuus 0,7 prosenttiin bruttokansantulost.

Vuosituhattavoitteet nostivat sosiaalisen kehityksen päämäärät kansainvälisen politiikan valtavirtaan tilanteessa, jossa 1980-luvun alusta lähtien toteutettu, säätelyn vähentämiseen no-

jaava malli ei ollut tuottanut toivottua talouskasvua.¹ Sekä Rion vuoden 1992 kestävä kehityksen kokouksessa että muissa YK:n ja OECD:n huippukokouksissa luotiin pohjaa yhteiselle ymmärrykselle kylmän sodan jälkeisistä uusista ongelmista ja niiden ratkaisumalleista.²

Köyhyysongelman ratkaisu nähtiin tärkeänä tavoitteena sinänsä, mutta myös avaimena maailman turvallisuuden ja ympäristön tilan parantamiseen. Tämä peruslähtökohta on edelleen vähintään yhtä ajankohtainen kuin vuosituhannen vaihteessa.

¹ Nilsson 2008

² Green 2011

Saavutetaanko tavoitteet?

LÄHES KAIKISSA VUOSITUHATTAVOITTEIDEN PÄÄTAVOITTEISSA ON TAPAHTUNUT GLOBAALIA EDISTYSTÄ. SYNKÄN POIKKEUKSEN TEKEE TAVOITE PARANTAA ODOTTAVIEN ÄITIEN TERVEYTTÄ, JOSSA OLLAAN SELVÄSTI JÄLJESSÄ.

Epätasaista edistystä

Kaikkiaan noin puolet kehitysmaista saavuttaa köyhyyden vähentämiseen, vedensaantiin, koulutukseen ja sukupuolten tasa-arvoon liittyvät tavoitteet. Lapsi- ja äitikuolleisuuden sekä aliravitsemuksen vähentämisessä edistys on huomattavasti heikompaa: ne saavuttaa vain kolmasosa maista.

Erot yksittäisten tavoitteiden saavuttamisesta ovat olleet merkittäviä. Lukuisat köyhät maat, kuten Ruanda ja Tansania, ovat edenneet valtaosan harppauksin universaalien peruskoulutuksen alataavoitteessa. Samaan aikaan Tansania on kuitenkin laskenut odotuksia köyhyyden vähentämiseen liittyvässä tavoitteessa (ks. sivu 12).

Edistys voi olla epätasaista myös alueiden ja maiden välillä sekä niiden sisällä. Osassa nousevista talouksista kehitys on ollut tilastollisesti hyvin nopeaa samalla, kun Afrikka ja Etelä-Aasia ovat jääneet jälkeen muista alueista.³ Nopean talouskasvun valtioiden sisälle puolestaan on syntynyt alueellisia ja sosiaalisia köyhyysloukkuja, jotka eivät näy kansallisissa BKT-luvuissa. Valtioiden kehitystahdin vertailu bruttokansantuotteen perusteella onkin menettänyt merkitystään.

Köyhyysoongelma on uusien kriisien ja uhkien maailmassa entistäkin monimutkaisempi ja siihen vaikuttavat yhä useammat tekijät. Siksi selkeille ja ymmärrettäville tavoitteille on tarvetta myös tulevaisuudessa. Ilman vuosituhat-tavoitteita kehitys olisi varmasti ollut nykyistä hitaampaa.⁴

Globaali kumppanuus jäi juhlapuheisiin

Monet vuosituhat-tavoitteiden toteutumisen esteenä olleet ongelmat juontavat juurensa kansainvälisen talousjärjestelmän kehitysmaita syrjivistä rakenteista. Globaalia kumppanuutta korostavassa kahdeksannessa vuosituhat-tavoitteessa rikkaat maat sitoutuivat kehitysavun

Mitä jäi hampaankoloon?

Vuosituhatjulistus ja etenkin vuosituhat-tavoitteet saivat osakseen myös arvostelua. Tavoitteista puuttui tärkeitä teemoja, niitä pidettiin liian maltillisina ja numeeristen tavoitteiden toimivuutta epäiltiin. Lisäksi laajojen rakenteellisten ongelmien tyypistämistä yksittäisiin teemoihin pidettiin mahdottomana.

Kriitikkojen mielestä esimerkiksi työllisyyskysymykset jäivät liian vähälle huomiolle,⁵ ja ympäristönäkökulmaa pidettiin liian kapeana.⁶ Osa taas kaipasi tavoitteisiin laajempaa ihmisoikeusnäkökulmaa.⁷ Lisäksi globaaliin kumppanuuteen tähtäävä tavoite jäi muutoiluiltaan väljäksi.

Osa tavoitteista ei yltänyt jo olemassa olevien kansainvälisten sitoumusten tasolle. Esimerkiksi köyhyydessä elävien ihmisten määrän puolittamistavoite jäi kunnianhimmossa jälkeen vuonna 1996 YK:n Rooman ruokakokouksessa sovitusta tavoitteesta.⁸

kasvattamisen lisäksi kehittämään oikeudenmukaista ja sääntöperustaista kansainvälistä kauppa- ja rahoitusjärjestelmää, joka huomioisi kehitysmaiden erityistarpeet.

Edistys on kuitenkin jäänyt vähäiseksi: Kansainvälisen kaupan säännöt eivät edelleenkään tue globaalin köyhyyden vähentämistä. Pitkän aikavälin toimivia ratkaisuja kehitysmaiden velkaongelmiin ei ole lupauksista huolimatta löydetty. Kansainvälisillä toimilla ei ole myöskään onnistuttu vahvistamaan merkittävästi kehitysmaiden edellytyksiä kerätä itse verotuloja kehityksensä rahoittamiseksi.

³ Melamed 2012

⁴ Kapa 2012

⁵ Khan 2007

⁶ Amin 2006

⁷ Amnesty International 2010

⁸ Loewe 2011

Köyhyyden muuttunut maantiede

Maailman köyhyyden maantiede on muuttunut perusteellisesti siitä, kun vuosituhattavoitteet asetettiin vuonna 2000. Nykyisin ylivoimaisesti suurin osa alle 1,25 dollarilla päivässä elävistä ihmisistä elää keskituloisissa nousevissa talousmahdeissa. Köyhät eivät ole muuttaneet, vaan taustalla on runsasväkisten maiden kuten Kiinan ja Intian nousu keskituloisten maiden joukkoon.

Köyhyyden maantieteen muutos vaikuttaa väistämättä työkaluihin ja tavoitteisiin, joilla köyhyyttä pyritään vuoden 2015 jälkeen poistamaan. Vaikka kehitysyhteistyön merkitys säilyy vahvana kaikista köyhimmistä maissa, painottuu köyhyysongelman laajempi ratkaisu yhä enemmän muualle.

Keskituloisten maiden tapauksessa on oleellista kysyä, miten niiden kehitys olisi aidosti kestävä: Miten sovitetaan nopea talouskasvu ympäristön kestokyvyn rajoihin? Miten varmistetaan, että nouseva yritystoiminta hyödyttää kansalaisia ja valtioita muun muassa kohtuullisina verotuloina? Millaisella tulonjako- ja sosiaalipolitiikalla talouden kasvusta hyötyvät muutkin kuin eliitti?

Keskituloiset maat vastaavat viime kädessä itse omasta politiikastaan, mutta kansainvälisellä yhteistyöllä ja sopimuksilla voidaan luoda edellytyksiä ja esimerkkejä köyhyyden poistamiselle. Myös kansainvälisten suuryritysten toiminnalla on merkitystä luonnonvarojen kestävän käytön, verotulojen tuoton ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen saralla.

Alle 1,25 dollarilla päivässä elävien ihmisten määrän jakautuminen

	1988-90 tai lähin vuosi jolta tieto saatavissa	2007-08 tai lähin vuosi jolta tieto saatavissa
Matalan tulotason valtiot	80 %	16 %
Matalan tulotason hauraat valtiot	13 %	12 %
Keskituloiset valtiot	6 %	61 %
Keskituloiset hauraat valtiot	1 %	11 %

LÄHDE: KANBUR JA SUMNER 2011

Uusi kehitysagenda muotoutuu

KAHDEKSAN MITATTAVAA VUOSITUHATTAVOITETTA OVAT NOSTANEET KEHITYSKYSYMYKSET MENESTYKSEKÄÄSTI JULKISEEN Keskusteluun ja tehneet työn suunnittelusta ja koordinoinnista helpompaa. Niiden edustamalle inhimillisen kehityksen mallille on kysyntää myös tulevaisuudessa.

Vuosituhattavoitteista on saatu paljon hyviä opetuksia vuoden 2015 jälkeisen maailman arviointiin. On selvää, että jatkossa vuosituhattavoitteita täytyy laajentaa – tekemättä niistä kuitenkaan loputonta toivelistaa. Uudistamistyössä keskeistä on tunnustaa, että valtioiden ja köyhyyden rajat eivät aina osu yksiin: köyhät ihmisryhmät ja alueet valtioiden sisällä on jatkossa huomioitava paremmin. Uudet tavoitteet täytyy lisäksi sitoa yhteen kestävä luonnonvarojen ja ympäristön käytön kanssa. Lisäksi on otettava vakavasti kasvava kritiikki sitä kohtaan, että talouskasvu nähdään kehityksen edellytyksenä.

Suuntana kestävä kehityksen tavoitteet?

Rio+20-kokouksen alla on käyty vilkasta keskustelua niin kutsutuista kestävä kehityksen tavoitteista. Niissä keskeistä on yritys yhdistää ympäristön kannalta nykyistä kestävämpi toiminta köyhyyden vähentämiseen. Kestävä kehityksen tavoitteet ovat mukana Rio+20-kokouksen valmistelutyössä.⁹

Kolumbian ja Guatemalan hallitukset ovat tehneet esityksen kestävä kehityksen tavoitteiksi. Esitys sisältää kahdeksan tavoitetta: köyhyyden vähentämisen, kulutusmallien muuttamisen, kestävä asumispolitiikan, luonnon monimuotoisuuden ja metsäkäsyt, valtamerien suojelun, vesihuollon, ruokaturvan sekä energiakäsyt.¹⁰

Esityksessä ehdotetaan, että valtiot sopisivat Rio+20-kokouksessa perusperiaatteista sekä tiukasta, jonka pohjalta uusille tavoitteille kehitetään tarkempi sisältö ja mittarit. Suunnittelu-työ on siis vielä alussa.

Joukko Rio+20-kokoukseen osallistuvia kansalaisjärjestöjä esitti syyskuussa 2011 oman, Kolumbian ja Guatemalan esitystä laajemman ehdotuksen uusiksi kestävä kehityksen tavoitteiksi.¹¹

Kansalaisjärjestöjen ehdottamiin tavoitteisiin kuuluisivat kulutus ja tuotanto; elinympäristöt, koulutus ja nuoriso; ilmastopolitiikka; puhdas energia; luonnon monimuotoisuus; vesikäsyt; merten tila; terveet metsät; maatalous; vihreät kaupungit; tukiaiset ja investoinnit; uudet kehitysmittarit; oikeus tietoon; oikeus julkiseen osallistumiseen; oikeusturva; köyhyydessä elävät ja marginalisoidut ihmiset; sekä terveydenhuolto.

Alankomaiden hallituksen työryhmä on puolestaan esittänyt, että nykyisten vuosituhattavoitteiden tiukka takaraja korvattaisiin joustavammalla prosessilla, jonka toteutumista arvioitaisiin aina viiden tai kymmenen vuoden välein. Tavoitteita voitaisiin tällöin myös tarvittaessa päivittää.¹²

Kestävä kehityksen paneelilta tukea uusille tavoitteille

Presidentti Tarja Halosen ja Etelä-Afrikan presidentin Jacob Zuman johtama YK:n kestävä kehityksen paneeli ehdotti kestävä kehityksen tavoitteiden työstämisen aloittamista Rio+20-kokouksessa siten, että työ olisi valmis vuonna 2015, kun vuosituhattavoitteiden määräaika kuluu umpeen.¹³ Uudet tavoitteet tarjoaisivat mahdollisuuden nivoa yhteen kestävä kehityksen kolme ulottuvuutta: sosiaalinen, ekologinen ja taloudellinen.

Käytännössä kestävä kehityksen tavoitteiden luominen voisi Halosen ja Zuman mukaan alkaa siten, että YK:n pääsihteeri nimittäisi asiantuntijaryhmän tekemään luonnostyötä.¹⁴ Tässä vaihtoehdossa keskeistä olisi riittävän kattava edustus eri kehitysmaista ja laajat vaikuttamismahdollisuudet myös kansalaisjärjestöille ja muille sidosryhmille, kuten paikallishallinnolle, alkuperäiskansoille ja liike-elämälle.

Pääsihteeri Ban Ki-Moon on asettanut työryhmän, jonka raportti vuosituhattavoitteiden jatkosta julkaistaan toukokuussa. Lisäksi vuoden

9 Yhdistyneet kansakunnat 2012

10 Kolumbian ulkoministeriö 2011

11 Kansalaisjärjestöjen vetoamus Bonnin kokouksessa

13.9.2011, <http://www.uncsd2012.org/rio20/index.php?page=views&nr=273&type=230&menu=38>

12 Advisory Council on International Affairs 2011

13 YK:n kestävä kehityksen paneeli 2012

14 YK:n kestävä kehityksen paneeli 2012

Kansalaisjärjestöjen visio: Beyond 2015

Maailmanlaajuinen, lähes kolmensadan kehityskysymyksiä seuraavan kansalaisjärjestön Beyond 2015 -hanke on hahmotellut suuntaviivoja osallistavalle prosessille kohti vuosittuhattavoitteiden jälkeistä maailmaa.¹⁵

Prosessin suunnittelun ja käytännön toteuttamisen tulisi Beyond 2015 -koalition mukaan olla YK:n ja sen jäsenvaltioiden vastuulla, sillä vain YK:lla on tähän riittävän laaja edustuksellisuus ja hyväksyntä. Suunnittelutyötä tulisi koordinoita valtioiden, paikallishallintojen ja kansalaisyhteiskunnan kesken.

Kestävän kehityksen tavoitteiden tulisi koalition mukaan sisältää sekä globaalit tavoitteet että kunkin maan olosuhteisiin sovitut kansalliset tavoitteet. Tavoitteiden tulee olla linjassa kansainvälisten ihmisoikeussopimusten kanssa, ja niiden tulee keskittyä köyhyyden perimmäisiin syihin ja kestävä kehityksen saavuttamiseen.

2012 kuluessa asetetaan korkean tason paneeli pohtimaan globaalien kehityshaasteiden ratkaisua.

Ihmisoikeudet kehityksen keskiöön

Monet valtioiden allekirjoittamista ihmisoikeussopimuksista sisältävät köyhyyden poistamisen kannalta oleellisia sitoumuksia, jotka on kuitenkin pidetty erillään vuosittuhattavoitteista. Valtiot voisivat sitoutua sisällyttämään ihmisoikeusperiaatteet kansallisiin kehityssuunnitelmiin ja hankkeisiin, aivan kuten ympäristönsuojelua koskevassa vuosittuhattavoitteessa jo tehdään.¹⁶

Ihmisoikeusperustainen lähestymistapa, joka suuntaa kehitysjästellä huomion tarpeiden täyttämistä ihmisten kykyyn tunnistaa ja vaatia oikeuksiaan, auttaa jäsentämään vuosittuhattavoitteiden jälkeistä järjestelmää ja nivoamaan sen paremmin olemassa oleviin sopimuksiin. Perinteisten vapausoikeuksien lisäksi esille nousevat tällöin myös kulttuuriset, sosiaaliset ja poliittiset oikeudet, kuten oikeus työhön, toimeentuloon sekä sosiaalipalveluihin.¹⁷

Kansainvälinen ihmisoikeuslainsäädäntö ylittää jo nyt vuosittuhattavoitteiden sitoumuk-

set esimerkiksi sukupuolten välisen tasa-arvon edistämässä ja syrjinnän vastaisissa toimissa. Kehitystä mitattaessa lähtökohdaksi onkin jatkossa otettava jo olemassa oleva kansainvälinen lainsäädäntö.¹⁸

Miten kehitystä mitataan?

Keskustelu vuosittuhattavoitteiden jälkeisestä kehityspolitiikasta on keskittynyt muuttuvan maailmantilanteen ja uusien teemojen lisäksi siihen, miten kehitystä jatkossa mitataan.

Keskustelu kehityksen mittareista on kiihtynyt viime vuosina samalla, kun talouskasvun rajat on tiedostettu paremmin. Talouskasvun lisäksi rajat ovat tulleet vastaan planeetan kantokyvyssä, sillä ihminen on ylittänyt kolme kahdeksasta planeetan kantokyvyn rajapyykistä.¹⁹ Rajansa on myös inhimillisen kehityksen puutteella. Vuonna 2012 viidennes maailman väestöstä elää alle 1,25 dollarilla päivässä ja jopa miljardi näkee nälkää.

Köyhyyden vähentäminen ja sosiaalinen kehitys on mahdollista toteuttaa joko ympäristöä kuormittaen tai säästään. Oleellinen kysymys on, miten tulevat tavoitteet saadaan tukemaan paremmin ympäristön ja ihmisten näkökulmasta kestävä kehitystä.

Perustarpeiden, kuten riittävän ruuan, energian ja toimeentulon tarjoaminen maailman köyhimmälle väestöosalle on nykytiedon valossa mahdollista toteuttaa kestävästi. Esimerkiksi sähkön tuominen lähes viidennekselle maailman väestöstä, jolta se tällä hetkellä puuttuu, lisäisi globaaleja hiilidioksidipäästöjä vain yhden prosentin. Tarvittavien lisäkalorien tuottaminen nälästä kärsiville vaatisi ainoastaan prosentin maailman ruoantuotannosta.²⁰

Keskustelu nivoutuu myös tuloköyhyyden määritelmiin. Henkilökohtaisen tuloköyhyyden rajana on pidetty 1,25 dollarin päivätuloa. Esimerkiksi maaseudun köyhyydessä elävillä ihmisillä tulojen määrää suurempia ongelmia ovat kuitenkin sairauteen, vanhuuteen tai toimeentuloon liittyvät riskit ja mahdollisuus varautua niihin.

Talouden tunnusluvuista aitoon hyvinvointiin

Suurin kritiikki on kohdistunut valtioiden tulokehitystä mittaavaan bruttokansantuotteeseen (BKT). Se mittaa vain kotimaisen tuotannon

¹⁵ Giffen ja Pratt 2011

¹⁶ Amnesty International 2010

¹⁷ Amnesty International 2010

¹⁸ Amnesty International 2010

¹⁹ Rockström et al. 2009

²⁰ Raworth 2012

määrää, mutta kertoo vain vähän sen sisällöstä tai jakautumisesta. Ympäristön tuhoamisesta aiheutuneet kulut kohottavat bruttokansantuotetta yhtä paljon kuin tuulivoimaloiden rakentaminen.

BKT:n rinnalle on ehdotettu muun muassa inhimillisen kehityksen indeksii (HDI) ja aidon kehityksen mittaria (GPI). Talouskehityksen lisäksi ne ottavat laajemmin huomioon ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin. Ekologisen jalan jäljen kaltaiset mittarit kiinnittävät puolestaan huomiota kulutustottumuksiin.²¹

Vuosituhatavoitteiden jälkeisiä kehitystavoitteita varten on varmistettava, että näiden eri mittareiden edut saadaan järkevästi käyttöön niiden keskinäisen kilpailun sijaan. Vuosituhattavoitteet ovat jo itsessään olleet luomassa vaihtoehtoja kapeille BKT-vertailuille.

Uusien köyhyysmittareiden yhtenä moottorina on ollut taloustieteilijä Amartya Senin vuonna 1999 lanseeraama ajatus kehityksestä vapautena. Senin mukaan ihmisten potentiaalinen vapauttaminen vaatii tulotason lisäksi myös muita asioita, kuten poliittista vapautta, sosiaalisia mahdollisuuksia ja sosiaalisia turvaverkkoja. Samaan aikaan kiinnostus positiivisia ihmisoikeuksia kohtaan on kasvanut laajemminkin.

Sosiaalisen kehityksen mittarit parantuneet

Maat voivat edistyä nykyisten vuosituhatavoitteiden mittareiden valossa, vaikka yhdenkään köyhyydessä elävän vammaisen elämä ei parantuisi. Samalla kuitenkin 20 prosenttia maailman köyhistä on vammaisia.²² Sama pätee myös alueisiin ja etnisiin ryhmiin, jotka elävät ympäröivää väestöä huonommissa oloissa.

Jotkut maat, esimerkiksi Thaimaa ja Ecuador, ottavat jo nyt erilaiset vähemmistöt huomioon raportoidessaan edistymisestä vuosituhatavoitteissa.²³ Täsmäntyyppisen raportoinnin laajentaminen osaksi pakollista raportointia auttaisi ohjaamaan eri maiden päättäjien huomiota ihmisryhmiin, joiden ääni ei usein kuulu politiikassa.

Vuosituhatavoitteiden edellä kuvattuihin puutteisiin on puututtu myös uusilla, yksittäisiä maita laajemmilla aloitteilla. Vuoden 2011 YK:n inhimillisen kehityksen raportissa käytetty moniulotteinen köyhyysmittari (Multidimensional

Suunnitellaan avoimin ovin

Alkuperäiset vuosituhatavoitteet suunniteltiin pääasiassa melko pienellä joukolla YK:n sisäpiiriläisiä.²⁵ Aika on viimeistään nyt ajanut ohi tällaisesta pienen piirin valmistelusta, jota jo edelliskerralla kritisoitiin laajasti.

Valmisteluprosessi on avattava oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti mahdollisimman laajalle osallistujajoukolle. Jo maailman valtasuhteiden muutos, esimerkiksi Kiinan nousu talousmahdiksi, tuo neuvottelupöytiin uusia osapuolia.

Valtioiden lisäksi on kuultava kaikkia niin sanottuja päätoimijaryhmiä, jotka ovat mukana myös Rio+20-kokouksen valmisteluissa. Näitä ovat kansalaisjärjestöt, naiset, lapset ja nuoret, alkuperäiskansat, paikallishallinto ammattiyhdistysliike, talouselämä ja teollisuus, maanviljelijät ja tiedeyhteisö.

Poverty Index MPI) yhdistelee useita vuosituhatavoitteiden teemoja yhteen mittaukseen.

MPI tekee mahdolliseksi verrata maita, alueita, etnisiä vähemmistöjä tai muita ryhmiä ravitsemustilanteen, lapsikuolleisuuden, puhtaan juomaveden ja sanitaatiopalveluiden perusteella. Näin saadaan näkyviin erityisesti moniulotteinen köyhyys ja ongelmat, joita dollarimittaukset eivät tuo esiin.²⁴

Korrelaatioita mittaava köyhyysindeksi (Correlation Sensitive Poverty Index CSPI) taas muistuttaa lähtökohdiltaan MPI:tä, mutta huomioi paremmin köyhyyden eri puolien keskinäisriippuvuuden.

Uusien köyhyysmittareiden taustalla on ollut parannus tietojen ja tilastojen saannissa kehitysmaista. Toisaalta monet kehityksen kannalta tärkeät ulottuvuudet, erityisesti erilaiset positiiviset ihmisoikeudet, jäävät yhä usein katvealueelle.

²¹ Nature 2009

²² Amnesty International 2010

²³ Amnesty International 2010

²⁴ Oxford Poverty & Human Development Initiative 2012

²⁵ Currah ym. 2011

Korjataan kurssia!

UUSIEN KEHITYSTAVOITTEIDEN ON TARJOTTAVA RATKAISUJA MAAILMANTALouden RAKENTEELLISIIN ONGELMIIN, ILMASTOKRIISIIN JA ERIARVOISUUTEEN.

Vuosituhattavoitteiden jälkeisiin tavoitteisiin liittyy monia avoimia kysymyksiä.²⁶ Yksi perustavanlaatuinen kysymys on, muotoillaanko realistisia tavoitteita vai yleisluonteinen julistus, joka ei velvoita hallituksia konkreettisiin tekoihin ja voi siksi jäädä sanahelinäksi YK:n käytäville. Lisäksi on päätettävä, tuleeko sopimuksen perustua yksimielisyyteen vai voidaanko mukaan ottaa myös teemoja, joita kaikki eivät kannata.

Kolmas keskeinen kysymys on, miten ympäristön kestävää käyttöä ja sosiaalisesti kestävää kehitystä edistetään niin, ettei kumpikaan jää toisen varjoon.

Kestävää lainapolitiikkaa ja reilua kauppapolitiikkaa

Nousevien kehitysmaiden vaikutusvalta ja köyhyyden muuttuva maantiede tekevät mahdolltomaksi rakentaa uudet tavoitteet ensisijaisesti kehitysyhteistyön ympärille. Köyhyyden poistaminen ei vuoden 2015 jälkeisessä maailmassa tapahdu ilman kehittyvien BRICS-maiden eli Brasilian, Venäjän, Intian, Kiinan ja Etelä-Afrikan vahvaa sitoutumista.

Samaan aikaan ymmärrys köyhyyden poistamisen esteenä olevista maailmantalouden rakenteellisista ongelmista on syventynyt. Niiden sivuuttaminen on ollut yksi keskeisimpiä kritiikkejä vuosituhattavoitteita kohtaan.

Vuosituhannen vaihdetta leimasivat keskustelut kehitysmaiden velkaongelmasta, kehitysrahoituslaitosten lainaehdoista sekä maailmankaupan epäoikeudenmukaisista säännöistä. Niitä koskeva globaalia kumppanuutta vaatinut vuosituhattavoite jäi kuitenkin muotoilultaan väljäksi.

Edellä kuvatut ongelmat eivät ole kadonneet vuosituhattavoitteiden asettamisen jälkeen. Uuteen järjestelmään tulisi luoda kannustimia kestävään lainapolitiikkaan ja kehitysmaita tukevaan kauppapolitiikkaan.

Veronkierrosta veronkantoon

Verotus on alue, jonka merkitystä kehitysmaiden rahoituksessa on alettu ymmärtää huomattavasti paremmin viimeisen 10 vuoden aikana. Veron menestyksekkäs kerääminen on korreloinut tutkimuksissa vahvasti inhimillisen kehityksen kanssa. Verotuloista riippuvaiset valtiot menestyvät yleensä paremmin myös hyvän hallinnon ja demokratian mittareilla verrattuna esimerkiksi öljytulojen varassa eläviin kehitysmaihiin.²⁷

Kansainvälisen valuuttarahasto IMF:n ja Maailmanpankin lainaehdot ovat vaikuttaneet siihen, että verotuksen painopistettä on viime vuosikymmeninä jouduttu kehitysmaissa siirtämään kulutusveroihin, kun tullimaksuista saadut tulot ovat romahtaneet kaupan vapauttamisen seurauksena.

Viime vuosina on alettu ymmärtää, että suuryritysten veronkierron suitsiminen on avainasemassa, kun kehitysmaat pyrkivät eroon apuriippuvuudesta. Suuryritysten veronkierto vie kehitysmailta jopa moninkertaisesti enemmän tuloja kuin mitä ne saavat kehitysapuna.²⁸

Ulkomaisten yritysten verotus on keskeinen kysymys myös keskituloisille maille, jotka eivät ole kehitysavun piirissä. Yritysten maksettaviksi kuuluvat verot tuovat kaivattuja varoja valtion kassaan ja mahdollistavat kansallisten kehitysuunnitelmien omaehtoisen toteuttamisen. Verotus, erityisesti verojärjestelmien kestävyys ja oikeudenmukaisuus, tulisikin ottaa osaksi vuosituhattavoitteiden jälkeistä kehitysapua ja -mittareita.

Ilmasto ja ympäristö vahvemmin esiin

Nykyinen talouden kasvumalli ei ole kestävällä pohjalla. Rikkaat maat ovat maapallon katokeytyksen suurin ongelma,²⁹ ja niillä on päävastuu ilmaston ja ympäristön suojelusta. Samaan aikaan on kuitenkin löydettävä nykyistä vihreämpiä kehityspolkuja myös kehitysmaissa.

²⁶ Loewe 2011
²⁷ Marshall 2009

²⁸ Kapa 2009, Kar ym. 2011
²⁹ WWF International 2010

Kehitysmaita ei voi estää teollistumasta sen vuoksi, että rikkaat maat ovat satojen vuosien aikana kuormittaneet maapallon ilmakehää ja tuhlanneet luonnonvaroja. Toisaalta maapallon pitkän aikavälin kantokyky ylittyisi, vaikka Eurooppaa ja Yhdysvaltoja ei olisi olemassakaan.³⁰

Kehitysmaiden teollistumisen on tämän vuoksi perustuttava rikkaiden maiden esimerkiksi vahvemmin uusiutuviin luonnonvaroihin ja päästöjen minimoimiseen. Tähän kehitysmaat tarvitsevat kansainvälistä ilmastorahoitusta.

Seitsemäs vuosituhattavoite vaati kestävän kehityksen integroimista maiden kehityssuunnitelmiin ja loppua luonnonvarojen tuhoamisen kierteelle. Lisäksi tavoitteella pyrittiin pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden väheneminen sekä parantamaan vesiturvaa ja slummeissa elävien ihmisten asemaa. Nämä tavoitteet ovat vahvasti mukana keskusteluissa myös Rio+20-kokouksessa.

Lisäksi esimerkiksi luonnonvarojen hupenemisen pysäyttäminen kytkeytyy metsien suojelun kautta YK:n ilmastoprosessiin. Tavoitteet tulee muotoilla niin, että köyhyyden vastainen toiminta ja ympäristöagenda paiskaavat kättä.

Ympäristö- ja ilmastoasioiden painotus tulevissa mittareissa vaikuttaa siihen, missä määrin tavoitteet koskevat vain kehittyviä ja keskittuloisia maita, missä määrin taas koko maailmaa. Ympäristöolottuvuudet on tärkeää huomioida tavoitteissa siten, että ne pakottavat kiinnittämään huomiota kulutustottumuksiin myös rikkaissa maissa.

Torjutaan eriarvoisuutta

Lapsilisät, eläkejärjestelmät, kaikkien saavutettavissa oleva terveydenhuolto ja muut kattavan sosiaalipolitiikan työkalut ovat olleet vuosikymmenten ajan köyhyyden vähentämisen kulmakiviä rikkaissa maissa, etenkin Pohjoismaissa.

Laajan sosiaalipolitiikan läpimurto kehitysgendalle on kuitenkin kestänyt kauan. YK:n piirissä sosiaalipolitiikan merkitys tunnustettiin vuonna 1995 Kööpenhaminassa pidetyssä sosiaalisen kehityksen huippukokouksessa³¹, mutta vuosituhattavoitteet ohjasivat näkökulmaa kaapeampiin täsmätoimiin.

Vuoden 2000 jälkeen moni asia on muuttunut. Muun muassa Latinalaisessa Amerikassa käyttöön otetut lapsilisät ja muut tulonsiirtojärjestelmät ovat tuottaneet hyviä tuloksia. Myös kehitysyhteistyötä tekevät eurooppalaiset maat

³⁰ Baumert et al. 2005

³¹ Wiman ym 2008

Mikä vihreä talous?

Toinen Rio+20-kokouksen kahdesta pääteemasta on vihreä talous suhteessa köyhyyden vähentämiseen.

Vihreällä taloudella tarkoitetaan monia, joskus ristiriitaisiakin asioita: vihreämpää energiantuotantoa, päästöjen ja kulutuksen vähentämistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista. Käsitteen määrittelystä ei ole päästy yksimielisyyteen.

Uusi käsite herättää myös epäluuloa. Osa kehitysmaista on pelännyt, että tiukemmat ympäristöstandardit voivat sulkea korkeapäästoiset tuotteet länsimaiden markkinoilta tai avata oven avun ja lainahelpotusten ehdollistamiselle.

Parhaassa tapauksessa vihreä talous voi edistää reiluja ja oikeudenmukaisia kauppasuhteita, auttaa kehitysmaita hyppäämään fossiiliteollisen vaiheen yli ja nostaa huonevien luonnonvarojen hinnan vastaamaan niiden todellista arvoa.

ovat yhä kiinnostuneempia aiheesta, sillä ne ovat huomanneet voivansa jakaa kehittyville maille omia kokemuksiaan.

Kaikille kansalaisille perusturvan takaavat tulonsiirtojärjestelmät maksavat köyhille valtiolle halvimmillaan vain muutamia prosentteja bruttokansantuotteesta. Lisäksi niiden hallinnointi on yleensä helpompaa ja halvempaa verrattuna tarveharkintaisiin etuuksiin.

Kattavien sosiaalietuuksien ja tulonsiirtojärjestelmien hyödyt ovat monissa tapauksissa olleet hyvin suuria. Niiden kehittäminen tarjoaa monia mahdollisuuksia alkuperäisten vuosituhattavoitteiden globaalien päämäärien saavuttamiseksi.³²

Lisää töitä

Kasvu, joka ei luo uusia työpaikkoja, vainoaa monia Afrikan maita, Intiaa ja osaa Latinalaisesta Amerikasta. Esimerkiksi Etelä-Afrikan talous kasvoi vuosien 2003 ja 2008 välillä keskimäärin viisi prosenttia vuodessa samalla, kun työpaikkojen määrä väheni.

1990-luvulla ihaillut, ulkomailta tulevat suorat sijoitukset eivät ole täyttäneet niille asetettu-

³² Melamed 2012

ja odotuksia: osaamisen siirtyminen paikalliseen talouteen on ollut heikkoa, työpaikat huonolaatuisia ja verotulot ovat jääneet vähiin.

Kestävät, kunnolliset työpaikat ovat paitsi toimeentulon ja köyhyyden vähentämisen, myös vakauden ja turvallisuuden kysymys. Vuoden 2011 arabikevät oli monilta osin työttömien tai työttömyyssuhassa elävien nuorten sukupolvien kansannousu. Pelkästään vuoden 2008-2009 talouskriisi sysäsi maailmassa yli 10 miljoonaa nuorta työttömiksi.³³

Kun vuosituhattavoitteiden etenemistä arvioitiin vuonna 2005, lisättiin täystyöllisyys uudeksi alatavoitteeksi, joka peräänkuulutti muun muassa aktiivista työllisyyspolitiikkaa ja parempaa sosiaaliturvaa. Käytännössä tavoite on kuitenkin jäänyt vähälle huomiolle.³⁴

Uusien tavoitteiden tulee tukea sellaista työ- ja teollisuuspolitiikkaa, joka auttaa kehitysmaita kasvattamaan tuotteidensa jalostusastetta sekä luomaan vahvoja pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Haasteena on työllisyys- ja ympäristötavoitteiden yhdistäminen esimerkiksi kaivosteollisuudessa.

Erityisesti monissa köyhimmissä maissa epävirallisen talouden osuus on hyvin suuri, mikä aiheuttaa lisähaasteita työllisyyspolitiikan kehittämiseksi. Joissakin kehitysmaissa, kuten Malissa, jopa 80 prosenttia työvoimasta on virallisen talouden ulkopuolella. Naiset työskentelevät miehiä useammin epävirallisen talouden piirissä.³⁵

Vahva työllisyyspolitiikka ja työelämän pelisääntöjen parantaminen antavat kehitysmailla eväitä selvitä talous- ja rahoitusmarkkinakriiseistä.³⁶ Se on poliittisesti kaukonäköistä sekä yksittäisten maiden että kansainvälisen yhteisön näkökulmista.

---

33 mdg1_2010.pdf

34 mdg1_2010.pdf

35 UN Development Group Task Force on the MDGs 2010

36 UN Development Group Task Force on the MDGs 2010

Vuosituhattavoitteet kehitysstrategioissa – Tapaus Tansania

TANSANIAN TAVOITTEENA ON PÄÄSTÄ EROON VÄHITEN KEHITTYNEEN MAAN LEIMASTA VUO-
TEEN 2025 MENNESSÄ.

Globaalissa vertailussa tansania on edistynyt vuosituhattavoitteiden saavuttamisessa keskin-
kertaisesti. tavoitteet ollaan saavuttamassa pe-
ruskoulutuksen ulottamisessa kaikille, tyttöjen
ja poikien tasavertaisessa koulunkäynnissä sekä
lapsikuolleisuuden vähentämisessä.

YK:n kehitysohjelma UNDP:n Tansanian ta-
lousneuvonantajan Amarkoon Bandaran mu-
kaan Tansania ottaa vuosituhattavoitteet vaka-
vasti. Poliittinen sitoutuminen näkyy esimerkiksi
siinä, että maan kehitystä ohjaavan Vision 2025
-strategian pohjalta laaditun viisivuotisen kehi-
tysohjelman johtaja toimii suoraan presidentin
alaisuudessa.

Vision 2025 -strategian lisäksi Tansanian ke-
hitystä ohjaa köyhyyden vähentämis- ja talous-
kasvustrategia MKUKUTA, johon vuosituhatta-
voitteet on sisällytetty vuodesta 2000 lähtien.
Ensimmäisen MKUKUTA-ohjelman (2005-2010)
tavoitteet osuivat pitkälti yksin vuosituhatta-
voitteiden kanssa, mutta vuonna 2011 käynnis-
tyneessä toisessa MKUKUTAssa talouskasvu on
nostettu etusijalle.

MKUKUTA-ohjelma jakautuu kolmeen osi-
oon: talouskasvuun, sosiaaliseen hyvinvointiin
ja hyvään hallintoon. Köyhyyden poistamiseen
tähtäävän ensimmäisen vuosituhattavoitteen
näkökulmasta Tansanian talouskasvu lupaa hy-
vää, sillä maan bruttokansantuote kasvaa noin
seitsemän prosenttia vuodessa.

Nopeasta kasvusta huolimatta absoluuttisen
köyhyyden vähentämistavoitteesta on joudut-
tu tinkimään. Alkuperäisenä tavoitteena oli ää-
rimmäisen köyhyyden vähentäminen 19,6 pro-
senttiin väestöstä, mutta toivottua edistystä ei
tapahtunut. Kun vuonna 2010 köyhyysprosentti
keikkui vielä yli 30 prosentissa, päätettiin tavoit-
tetta viilata alaspäin 24 prosenttiin.

Tansanian talouskasvu on peräisin lähinnä
kaivannaissektorilta, eikä kultatulojen pääty-
minen riittävässä määrin myös valtion kassaan
ole taattua. Tämän vuoksi MKUKUTA-ohjelman
hyvän hallinnon ulottuvuus onkin Tansanian in-
himillisen kehityksen kannalta ratkaiseva, jotta
BKT:n kasvu todella näkyy myös hyvinvoinnin
kasvuna ja köyhyyden vähentymisenä.

Vuosituhattavoitteet

1: POISTAA ÄÄRIMMÄINEN NÄLKÄ JA KÖYHYYS

Alle dollarilla päivässä elävien ihmisten määrän puolittaminen
Työllisyyden parantaminen
Nälkää kärsivien ihmisten määrän puolittaminen

2: ULOTTAA PERUSKOULUTUS KAIKILLE

Universaali peruskoulutus

3: EDISTÄÄ SUKUPUOLTEN TASA-ARVOA JA PARANTAA NAISTEN ASEMAA

Tyttöjen osuus koulussa
Naisten osuus palkkatyöstä
Naisten edustus parlamenteissa

4: VÄHENTÄÄ LAPSIKUOLLEISUUTTA

Vähentää alle viisivuotiaiden kuolleisuutta kahdella kolmanneksella
Tuhkarokkoa vastaan rokottaminen

5: PARANTAA ODOTTAVIEN ÄITIEN TERVEYTTÄ

Vähentää äitiyskuolleisuutta 75 prosentilla
Lisäntymisterveyspalvelujen saatavuus

6: TAISTELLA AIDSIA, MALARIAA JA MUITA TAUTEJA VASTAAN

Pysäyttää ja vähentää hiv/aidsin leviäminen
Pysäyttää ja vähentää tuberkuloosin leviäminen

7: TAATA YMPÄRISTÖN KESTÄVÄ KEHITYS

Pysäyttää metsäkato
Puolittaa ilman laadukasta juomavettä elävien määrä
Puolittaa ilman viemärointiä elävien määrä

8: LUODA GLOBAALI KUMPPANUUS KEHITYKSEEN

Lähteet

- Advisory Council on International Affairs (2011): "The Post-2015 Development Agenda: The Millennium Development Goals in Perspective", Alankomaiden hallitus, No. 74, huhtikuu 2011
- Amin, Samir (2006): "The Millennium Development Goals: A Critique from the South", Monthly Review 2006, Volume 57, Issue 10, <http://monthlyreview.org/2006/03/01/the-millennium-development-goals-a-critique-from-the-south>
- Amnesty International (2010): "From Promises to Delivery: Putting Human Rights at the Heart of the Millennium Development Goals", Amnesty International Publications
- Baumert, Kevin A. & Timothy Herzog, Jonathan Pershing (2005): Navigating the Numbers: Greenhouse Gas Data and International Climate Policy. World Resources Institute, http://pdf.wri.org/navigating_numbers.pdf
- Center for Global Development 2011: "MDG Progress Index: Gauging Country-Level Achievements", http://www.cgdev.org/section/topics/poverty/mdg_scorecards, luettu 24.2.2012
- Green, Duncan: "Post-2015 Continued: do's and don'ts for deciding what comes next (and some likely candidates)", <http://www.oxfamblogs.org/fp2p/?p=7407>
- Currah, Kei (toim.) (2011): "Towards a successor framework to the Millennium Development Goals: Next steps for the United Nations", Beyond 2015 -kampanja, <http://beyond2015.org/sites/default/files/Towards%20a%20successor%20framework%20to%20the%20MDGs.pdf>
- Giffen, Janice ja Brian Pratt (2011): "After the MDGs – what then?", International NGO Training and Research Centre INTRAC, Policy Briefing Paper 28
- Kanbur, Ravi ja Andy Sumner (2011): "Poor Countries or Poor People? Development Assistance and The New Geography of Global Poverty", <http://kanbur.dyson.cornell.edu/papers/KanburSumnerPoorCountriesOrPoorPeople.pdf>
- Kar, Dev ja Sarah Freitas (2011): Illicit Financial Flows from Developing Countries Over the Decade Ending 2009. Global Financial Integrity, http://www.gfintegrity.org/storage/gfip/documents/reports/IFFDec2011/illicit_financial_flows_from_developing_countries_over_the_decade_ending_2009.pdf
- Kepa ry (2012): "Halonen uskoo diplomatiaan, ilmastotieteilijät eivät enää", 16.2.2012, luettu 5.3.2012, <http://www.kepa.fi/uutiset/8938>
- Kepa ry (2009): "Laiton pääomapako kehitysmaista: "Kehityspua" köyhiltä rikkaille" <http://www.kepa.fi/tiedostot/julkaisut/laiton-paaomapako.pdf>
- Khan, A. R. (2007): "Employment and Millennium Development Goals: Analytics of the Linkage in the Context of an Accelerated Effort to Achieve the MDGs", luettu 5.3.2012, www.azizkhan.net/EmploymentMDG.pdf
- Kolumbian ulkoministeriö (2011): "Rio+20 Sustainable Development Goals (SDGs): A Proposal from the Governments of Columbia and Guatemala", luettu 5.3.2012, www.uncsd2012.org/rio20/content/documents/colombiasdgs.pdf
- Krueger, Anne (2001): "International Financial Architecture for 2002: A New Approach to Sovereign Debt Restructuring", luettu 5.3.2012, <http://www.imf.org/external/np/speeches/2001/112601.HTM>
- Loewe, Markus (2011): "Introduction: What is good about the MDGs and what is bad...", esitys seminaarissa The Millennium Goals and Beyond: Reflections on an International Development Policy Agenda after 2015, Bonn, 21.-22.11.2011, luettu 5.3.2012 <http://www.die-gdi.de/CMS-Homepage/>

openwebcms3_e.nsf/(ynDK_contentByKey)/MPHG-8JB9BB?OpenDocument&nav=active:Veranstaltungen%5CMPHG-8JB9BB;expand:Veranstaltungen

Marshall, John (2009): "One Size Fits All? IMF Tax Policy in Sub-Saharan Africa", Christian Aid Occasional Paper No. 2, huhtikuu 2009, luettu 5.3.2012, <http://www.christianaid.org.uk/images/imfoccpaper.pdf>

Melamed, Claire (2012): "After 2015: Contexts, Politics and Processes for a Post-2015 Global Agreement on Development", Overseas Development Institute

Nature (2009): "A safe operating space for humanity", 24.9.2009, luettu 5.3.2012, <http://www.nature.com/nature/journal/v461/n7263/full/461472a.html>

Nilsson, Eva (2008): "Global Development Paradigms in Local Realities. A Case Study of the MDGs in Tanzania", Helsingin yliopisto

Oxford Poverty & Human Development Initiative (2012): "MPI Frequently Asked Questions", luettu 24.2.2012, <http://www.ophi.org.uk/policy/multidimensional-poverty-index/mpi-faqs/>

Raworth, Kate (2012): A safe and just space for humanity: Can we live within the doughnut? Oxfam discussion papers, helmikuu 2012, luettu 13.3.2012, <http://policy-practice.oxfam.org.uk/publications/a-safe-and-just-space-for-humanity-can-we-live-within-the-doughnut-210490>

Rockström, J. et al (2009): Planetary boundaries: exploring the safe operating space for humanity. Ecology and Society 14(2): 32, luettu 13.3.2012, <http://www.ecologyandsociety.org/vol14/iss2/art32/>

UN Development Group Task Force on the MDGs 2010: "Thematic Paper on MDG 1: Eradicate Extreme Poverty and Hunger"

Wiman, Ronald, Timo Voipio ja Matti Ylönen (toim.) (2007): "Comprehensive Social Policies for Development in a Globalizing World", Ulkoministeriö, Elements for Discussion

WWF International (2010): Living Planet Report 2010: Biodiversity, biocapacity and development. Luettu 13.3.2012, <http://www.worldwildlife.org/sites/living-planet-report/WWFBinaryitem18260.pdf>

Yhdistyneet kansakunnat (2011): The Millennium Development Goals Report 2011. http://www.un.org/millenniumgoals/11_MDG%20Report_EN.pdf

Yhdistyneet kansakunnat (2012): "The Future We Want - Zero draft of the outcome document", luettu 5.3.2012, <http://www.uncsd2012.org/rio20/futurewewant.html>

YK:n kestävän kehityksen paneeli (2012): "Resilient people, Resilient Planet", toim. Tarja Halonen ja Jacob Zuma, paneelin loppuraportti

Kestääkö kehitys?

Maailma vuosituhatvoroitteiden jälkeen

Tämä julkaisu hahmottelee kestävän kehityksen tavoitteita vuoden 2015 jälkeen. Vuosituhattavoitteissa on edistytty, mutta kehitys on ollut epätasaista eikä niitä kaikkia saavuteta. Työ uusien tavoitteiden muotoilemiseksi on jo käynnissä, ja Suomen on oltava siinä aktiivinen.

Maailma on muuttunut monella tapaa sitten vuosituhatjulistuksen. Aika on ajanut ohi bruttokansantuotteesta kehityksen yleispätevänä mittarina, ja köyhyyden maantiede on muuttunut perusteellisesti. Globaalin köyhyyden selättämiseksi tarvitaan uusia mittareita ja kehitysyhteistyötä laajempia keinoja. Lisäksi ympäristö ja ihmisoikeudet on pidettävä mukana kehityksen keskiössä.

Kepan ajankohtaishatsaukset

Kepan ajankohtaishatsaukset -sarja tarttuu ajankohtaisiin kehityskysymyksiin. Hatsaukset taustoittavat ja antavat uusia näkökulmia julkiseen keskusteluun nousseisiin aiheisiin. Niissä esitetään myös suosituksia poliittisista ratkaisuksista köyhyyden vähentämiseksi ja ihmisoikeuksien vahvistamiseksi. Hatsaukset käsittelevät muun muassa kehitysyhteistyötä, kansainvälistä kauppapolitiikkaa ja muita globaaleja teemoja.

Hatsaukset löytyvät Kepan verkkosivuilta osoitteesta:
www.kepa.fi/ajankohtaishatsaukset